

הצעת חוק ביטול עדכון שכר חברי הכנסת בשנת 2021 (הוראת שעה), התשפ"א–2020

- הגדרות
1. בחוק זה –
- "השכר הממוצע" – כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹;
- "חברי הכנסת" – יושב ראש הכנסת, ראש האופוזיציה, סגני יושב ראש הכנסת, יושבי ראש ועדות הכנסת ויתר חברי הכנסת.
- הוראת שעה לשנת 2021
2. על אף האמור בכל דין, בשנת 2021 לא יעודכן שכרם של חברי הכנסת לפי השינוי בשכר הממוצע.
- עדכון השכר בשנת 2022
3. לצורך חישוב עדכון שכרם של חברי הכנסת ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), יובא בחשבון השכר הממוצע האחרון שפורסם בשנת 2020, במקום השכר הממוצע האחרון שפורסם בשנת 2021.
- ביצוע
4. יושב ראש הכנסת ממונה על ביצוע הוראות חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

נוכח המשבר הכלכלי שהביאה מגפת הקורונה בישראל ורצונם של חברי הכנסת להשתתף בנטל הכלכלי, מוצע לקבוע כי על אף העובדה ששכר חברי הכנסת צפוי היה להתעדכן בחודש ינואר 2021 בהתאם לשינוי שחל בשכר הממוצע במשק, השכר יוקפא ולא יתבצע בו עדכון בשנה זו.

בהתאם להחלטת שכר חברי הכנסת, התשמ"ז–1987 (להלן – ההחלטה), שכרם של חברי הכנסת צמוד לשכר הממוצע במשק ומתעדכן מדי שנה באופן אוטומטי. בהתאם לפרק ט' לחוק הכנסת, התשנ"ד–1994, הסמכות לשנות את ההחלטה ולקבוע הוראות בדבר שכר ותשלומים אחרים לחברי הכנסת מסורה לוועדת הכנסת, לאחר קבלת המלצה מאת ועדה ציבורית. הוועדה הציבורית שנבחרה בשנת 2014 סיימה את כהונתה וטרם נבחרה ועדה חדשה, ומסיבה זו ועדת הכנסת אינה מוסמכת לדון בשלב זה בשינויים בשכר חברי הכנסת, לרבות באופן עדכונו. לפיכך, מוצע כי ההוראות בעניין זה ייקבעו בחקיקה ראשית.

עוד יצוין כי בינואר 2021 צפוי השכר הממוצע במשק לעלות בשיעור חד מהמקובל, מאחר שעקב משבר הקורונה בשנת 2020 מקומות עבודה רבים נסגרו ועובדים רבים, בעיקר בעלי שכר נמוך, פוטרו או הוצאו לחופשה ללא תשלום. עלייה חריגה זו לא צפויה לחזור על עצמה בשנת 2021, ולכן מוצע כי נקודת הייחוס לעדכון השכר העתידי בינואר 2022, תהיה השכר הממוצע במשק [האחרון] שפורסם בשנת 2020.

יוער כי עדכון השכר של חברי הכנסת משפיע גם על חברי הכנסת לשעבר אשר משכורתם הקובעת נקבעת לפי שכר חברי הכנסת המכהנים, ולכן הצעת החוק תשפיע גם עליהם בשנת 2021.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

יוזכר כי אין זו הפעם הראשונה שבה מחליטים חברי הכנסת להקפיא את שכרם בשל המצב הכלכלי, וכך למשל שכרם לא עודכן בשנת 2009 (החלטת שכר חברי הכנסת (הוראת שעה), התשס"ט–2008, ק"ת התשס"ט, עמ' 279) ובשנת 2002 (החלטת שכר חברי הכנסת (הוראת שעה), התשס"ב–2001, ק"ת התשס"ב, עמ' 168). בשנת 2016 לא הוקפא השכר אך עלה באחוז אחד פחות משיעור עליית השכר הממוצע בשנת 2015 (החלטת שכר חברי הכנסת (הוראת שעה ועדכון השכר), התשע"ו–2015, ק"ת התשע"ו, עמ' 266). הקפאה או הפחתה בשכר חברי הכנסת נקבעה בעבר גם בחקיקה, כאשר נעשתה במסגרת מהלך כולל שנגע לנושאי משרה נוספים שהסמכות להחליט על שכרם אינה מסורה בידי ועדת הכנסת (כך בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג–2003, ובחוק להשתתפותם של העובדים, נושאי המשרה ובעלי תפקיד אחרים בשירות הציבורי, בצעדים לייצוב המצב הפיסקלי במדינה במהלך השנים 2013 ו-2014 (הוראת שעה), התשע"ג–2013).